

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Constitutio Sanctiss. D.N. Domini Gregorii diuina prouidentia Papæ XIII.
Super immunitate Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

CONSTITVTIO SANCTISS. D. N. DOMINI GREGORII
 diuina prouidentia Papæ XIII. Super immunitate Ecclesiæ.

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam
 rei memoriam.

CVM alijs nonnulli prædecessores nostri, & præsertim fel. rec. Sixtus Papa Quintus, necnon Pius etiam Quintus Sancto zelo ducti, diuersas facultates, & indulta extrahendi etiam in casibus quibusdam à iure non permissi ex Ecclesijs criminosos, & delinquentes, compluribus secularibus Principibus, eorumque Curijs, & Magistratibus, sub varijs modis, & formis concesserint, prout in illis plenius continetur. Experientia postmodum docuit, tum ob diuersitatem, & differentiam huiusmodi indultorum, tum quia plerique eorundem Principum Ministri, ex hoc ipso illa diuersimodè etiam latius quàm par erat, & ad suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt, illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem in aliquibus locis libertatis, & immunitatis Ecclesiasticæ perturbationem, & confusionem, alibi verò nè ipsos quidem laicos Indultis huiusmodi uti voluisse, aut potuisse, quòd populis inueterata erga Ecclesias reuerentia deuotis, & assuetis, scandali potius quàm quietis occasionem præberent. Illud etiam absurdum sæpenumero secutum est, vt infimæ interdum conditionis laici non modò iuris, sed etiam literarum penitus ignari, & imperiti, dum quasi potestates, aut ministri Curie secularis in aliquo Castro, aut Oppidulo iurisdictionem exercebant, facultatum, & indultorum huiusmodi limites longè exceßerint, eaq; suo arbitratu in sensus minus rectos, & ab intentione concedentis omnino alienos detorserint, & illorum prætextu, quicquid sibi in mentem venit attentare præsumperint; in graue iurisdictionis, & immunitatis Ecclesiasticæ præiudicium, locorum & personarum diuino cultui dicatarum contemptum, ipsius diuinæ Maiestatis offensam, & scandalum plurimorum. Quare pro commisso nobis à Domino Pastoralis officij munere prædictis absurdis, & scandalis obuiare, ac differentias huiusmodi ad vniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac perperam interpretandi occasionem dilucida declaratione submouere, abusus tollere, & nè Ecclesiastica iura planè conculcentur, & negligantur, opportunè providere decreuimus, prout etiam dictus Sixtus Prædecessor noster iisdem de causis motus statuere decreuerat, licèt morte præuentus hoc adimplere nequiuert: ita tamen vt quando præsens temporum calamitas, & nimia, quæ iam inualuit peruersorum hominum malitia id exposcit, aliquid, etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda illorum facinora, vltra id, quod prisca illa maiorum nostrorum disciplina, & vetus sacrorum Canonum norma præscripserat in quibusdam casibus, congrua moderatione adhibita, permittamus. Hac itaque nostra perpetuò valitura constitutione omnia, & quæcunq; priuilegia, indulta, & gratias tam per prædictum Sixtum, ac Pium Quintum, quàm alios quoscunq; nostros Prædecessores, aut nosmetipsos, Sedemq; Apostolicam eiusve Legatos, super abducendis, vel extrahendis ab Ecclesijs, Monasterijs, Sacellis, domibus regularibus, & secularibus, locisve sacris, aut Religiosis, aliasque in casibus à iure permissis hominibus certorum tunc expressorum, vel non expressorum criminum reis, aut fraudolentis decoctoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro bono pacis, & quiete publica, & ex causis vrgentissimis, ac necessarijs, & æquipollentibus casibus in iure expressis, atq; ex paritate, identitate, aut maioritate rationis extensis, perperuò vel ad certum nondum elapsum tēpus, seu ad vitam alicuius Principis, aut beneplacitum, seu alijs quomodolibet concessa, etiā iteratis, aut multiplicatis vicibus, approbata, & innouata, ac vsu recepta, literasq; Apostolicas sub plumbo, aut in forma Breuis seu alijs quomodocunq; desuper confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, ac de verob ad verbū

interitis sublata penitus omni differentia, ita ad vnam tantum formam reducimus, & moderamur, vt laicis ad Ecclesias, loca; sacra, & religiosa prædicta cõfugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quive homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs earumve Cõmunijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum suum occiderint, aut Assassini, vel hæresis, aut læsæ Maiestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur. Sed vniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælati, tam sæcularibus, quam cuiusvis ordinis regularibus distinctè præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt laicos in casibus prædictis delinquentes ad eorum Ecclesias, Monasteria, domos, & alia loca supradicta sacra, seu Religiosa respectiue cõfugientes, & in eis se recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod, iudicio suo cõmississe videbuntur, quando, à Curia sæculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fuerit requisitus, Ministris, & Officialibus Curie sæcularis absque irregularitatis nota, aut alicuius censure Ecclesiasticæ incurso tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet & faciat. Nè autem Curie sæcularis prædictæ Ministri facultate illos per se, & propria auctoritate extrahendi, & abducendi sibi olim, vt præfertur, attributa, & per præsentis reuocata, abutantur, Volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, vt Curia sæcularis, eiusque Iudices, & Officiales, ab Ecclesijs, Monasterijs, locisque sacris prædictis laicum aliquem, vt præfertur, delinquentem in nullo ex casibus supradictis sine expressa licentia Episcopi, vel eius Officialis, & cum interuentu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis, ad quos solos, & nõ alios Episcopis inferiores, etiam si aliàs ordinarij sint, aut nullius diocesis, aut Cõseruatores, ab hac sede specialiter, vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi facultas pertineat; occurrente autem casu in loco exempto, & nullius diocesis, tunc ad Episcopum viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & nõ ad alios, capere, extrahere, aut incarcerare non possint, nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dictæ personæ Ecclesiasticæ requisitæ illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut capturæ, & carcerationi interuenire, & assistere recusauerint; tuncque reuerentia Ecclesiæ, & locis sacris debitæ memores prædictos delinquentes minori, quo id fieri poterit cum scandalo, & tumultu extrahere curent. Quodque delinquentes laici prædicti, postquam, vt præfertur, ab Ecclesijs, locisque sacris extracti, & capti fuerint, ad carceres Curie Ecclesiasticæ reponi, & inibi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia data illis, si opus fuerit, per Curiam sæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, Curieque sæculari prædictæ consignari, nec tradi possint, nisi cognito prius per Episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commiserint, tuncque demum, de mandato Episcopi per Iudicem Ecclesiasticum Curie sæculari, quacunque appellatione postposita, consignentur. De crimine verò hæresis cognitio ad forum Ecclesiasticum tota pertineat, & neque in ea Ecclesiasticas personas sæculares, aut cuiusvis ordinis, vel militiae etiam Sancti Iohannis Hierosolymitani regulares, quoquomodo etiam vigore prædictorum priuilegiarum, indulgarum, aut concessionum, quæ omnia ad terminos iuris per præsentem reducimus procedant, aut se intromittant; illasve ab Ecclesijs, Monasterijs, domibus, locisque sacris, aut religiosis, etiam in casibus in hac constitutione expressis extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminibus ad forum Ecclesiasticum pertinentibus aliàs, quàm de iure, & per priuilegia eisdem ordinibus, aut militiae concessa permittitur quomodolibet præsumant. Quod si quis quacunque dignitate, & auctoritate prædictis, præmissorum, aut alio quouis prætextu, quicquam præter, aut contra huius nostræ constitutionis tenorem attentare præ-

sumpserit, declaramus eum iplo facto, censuras, & pœnas easdem incurrere, quæ contra libertatis iuris, & immunitatis Ecclesiasticæ violatores per sacros Canones, & Conciliorum generalium, nostrorumque prædecessorum constitutiones sunt promulgatæ. Sicque per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, in quauis causa, & instantia iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum decernimus, & inane, si secus super his per quoscunque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, tam Sixti, & Pij V. quam aliorum quorumcunque prædecessorum nostrorum, literis Apostolicis, priuilegijs, indultis, & facultatibus, quibusuis personis, etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia quauis dignitate, & auctoritate fulgentibus, aut Rebus publicis, Dominijs, Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, Terris, & locis, eorumve Curijs, Parlamentis, Senatibus, Consilijs, Communitatibus, Vniuersitatibus, Collegijs, aut Præsidentibus, Proregibus, Gubernatoribus, Locatinentibus, Vicarijs, Potestatibus, alijsque Magistratibus, Officialibus, Ministris, aut Consiliarijs, ex prædictis, vel alijs, etiam grauioribus, & vrgentioribus causis; tam illorum intuitu, & contemplatione, siue ad eorum preces, & instantiam, quam etiam motu proprio, & ex certa scientia deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac per modum statuti, & legis perpetuæ, etiam in vim contractus & fratrum nostrorum consilio, sub quibuscunque tenoribus, & formis, & cum quibusuis præferuatiuis, restitutiuis, mentis attestatiuis, derogatorijs derogatorijs, alijsque validissimis, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam si inibi caueatur expressè, quòd illis, nisi sub certis modis, & formis, & nisi de expresso eorum consensu, ad quorum fauorem concessæ fuerint, derogari possit, & aliter factæ derogationes nullius sint roboris, vel momenti, & aliàs quomodolibet concessis etiam sæpius approbatis, & innouatis. Quæ omnia, & singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, aut plures quam superius expressos casus contineant, auctoritate & tenore præmissis omnino, ac perpetuò tollimus, & abrogamus, ac ad terminos præsentis Cõstitutionis, quò ad superius descripta duntaxat, reducimus. Et nolumus cuiquam de cætero suffragari, & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali vel speciali, per quæ præsentibus nõ expressa, vel de verbo ad verbũ non inserta, effectus earũ quomodolibet valeat impediri. Vt autem præsentis literæ ad omnium notitiam facilius deducantur, mandamus illas in Valuis Sancti Iohannis Lateranen. & Principis Apostolorum, Basilicarum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ de more affigi, & publicari, earum etiam exemplis inibi affixis, & dimissis, ac post publicationem huiusmodi, volumus, & decernimus, vt omnes, & singulos, quos cõcernunt, & concernent in futurum, perinde ardeant, & afficiant, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent: earundem verò præsentium transumptis, etiam impressis Notarij publici manu subscriptis eandem fidem in iudicio, & extra illud vbi que gentium, & locorum haberi volumus, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ moderationis, præcepti, mandatorum, decretorum, reductionum, declarationum, prohibitionis, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Dat. Romæ, in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Nono Kal. Iunii, Pontificatus nostri, Anno primo.

L. Dat.

M. Vestrius Barbianus.

A. de Alexijs.

Regi-

Registrata apud Marcellum Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini, millesimo quingentesimo nonagesimo primo. Indictione quarta, die verò vigesima octaua Mensis Maij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno primo, Retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & S. Iohannis Lateranen. necnon Cancellariæ Apostolicæ, & Aciei Campi Floræ, vt moris est, per nos Catherinum Menardi, & Nicolaum Drouyn. Cursores.

Pompeus Guerra Magister Cursorum.

CONSTITVTIO DE LARGITIONE MVNERVM
vtriusque sexus Regularibus interdicta.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam
rei memoriam.

Religiosæ Congregationes, ab insigni sanctitate viris Spiritus Sancti afflatu institutæ, tantas Ecclesiæ Dei utilitates omni tempore attulerunt, vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontifices prædecessores nostri, magnam iure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio, & natura, vt etiam quæ optimè fundata, & constituta sunt partim hominum imbecillitate, & ad malum procliuitate, partim Dæmonis astutia, paulatim deficiant, ac nisi cura peruigili sustententur, in deterius prolabantur; Idcirco Summorum Pontificum vigilantia, magnopere laborauit, vt Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum nos vestigijs pro eodem officij munere insistere, & Pastoralem illorum sollicitudinem (quantum possumus) diuina adiutrice gratia, cupimus imitari. Quare nè ex muneribus, quæ pluribus religiosæ vitæ professoribus, ex Christi patrimonio, quibusuis hominibus quauis ex causa sepè tribuuntur grauia incommoda, & mala, etiam boni specie existant, præcauere studentes; hac nostra perpetuò valitura Constitutione vniuersis, & singulis cuiuscunque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium, seu cuiuscunque Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen militiæ) Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quacunque largitionem, & missionem munerum penitus interdiximus. Sub qua prohibitione comprehendimus volumus omnia, & singula Capitula, Conuentus, & Congregationes, tam singulorum Conuentualium, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & locorum, quàm Prouincialia, aut Generalia cuiuscunque Prouinciæ, siue vniuersi Ordinis Societatis, aut instituti: eorumque vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscunque Officiales, singulares personas: Ipsos etiam ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quoscunque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magistros, Ministros, & quocunque nomine præfectos, necnon Conuentuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & locorum quorumcunque Abbates, Priores Præpositos, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Ministros, Rectores, atq; Abbatissas, Priorissas, & alio quouis titulo præsidentes, tam ipsis regularibus, quàm locorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectis vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos: adeo, vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè palàm, vel occultè, tam communi, quàm particulari, &

pro-